

Szerkesztőségi Iroda:

Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Plojts Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.
hová a hirdetések, az előfizet-
ések és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások inté-
zendők.

Telefon-szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRAJER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 K.
Félévre ——— 12 K.
Negyedévre ——— 6 K.
Egy hóra ——— 2 K.
— Egyes szám ára 3 fillér. !

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtat-
nak el. Azonkívül az összes
hirdetési irodákban.

Megjelenik vasár- és ünne-
pnapok kivételével mindennap
életről 5 órakor. ■■■■ ■■

Nagybecskerek, 1912.

XLI. évfolyam 237. szám.

Szerda, október 16.

A huszadik század háboruja.

— okt. 16.

Mintha az elháríthatatlan végzet ál-
litaná sorjába az eseményeket, amelyek
a helyzetet egyre aggasztóbbá teszik.
Napról-napra több bizonyossággal köze-
ledik a balkánháboru. A szövetséges or-
szágok elutasító viselkedése után most
már Törökország is visszatáncolt az enge-
dékenységéből, amelyre eleinte hajlandó
volt. Most már nem kínálja a reformokat,
hanem elutasítja azt a kísérletet, hogy az
ő belügyeibe avatkozzanak s kijelenti,
hogy a maga érdekeit fegyverrel is meg-
védi. A montenegrói támadás és szerb-
bolgár mozgósítás után előre volt lát-
ható ez a magatartás, amelylyel a porta
minden látszatát el akarja háritani an-
nak, mintha gyöngébbnek érezné magát.

És minden nap újabb államokat von-
be a külpolitikai bonyodalom a balkáni
háboru érdekszférájába. Így Románia is,
amely eddig semlegességét hangoztatta,
olyan katonai intézkedéseket tett, ame-
lyek éppen nem a legbékésebb szándékra
vallanak. Mozgósításhoz közeledik most
már Románia is.

Lassankint az az érzés fogja el az
izgalmakban kifáradt embereket, mintha
az európai béke, a civilizációnak ez a
szent ügye, teljesen gazdátlan lenne.
Mintha teljesen közömbös szemmel néz-
nék az országok sorsát intéző emberek
a gazdasági válságokat, az összeomlások
megindult sorozatát, a károkat, amelyek-
ben egy háboru esztendőkre veti vissza
az embereket, a vér-áldozatot, a munka-
erőnek roppant fecsérlését, amivel a há-
boru jár. Mintha ez mellékes lenne, — az
előtérben csak versengő és érzékeny dip-
lomatak és a történelembe vágyó hadvezé-
recskék lennének. Mintha teljesen szá-
mitáson kívül maradnának a következ-
mények: napról-napra jobban rontják a
helyzetet. Addig, amíg a rossz fordulat
be nem következik, kenetes reményeségek,
amikor már a békén segíteni nem lehet,
általános kezdet-mosás és felelősség elhár-
ítás: ez minden, amit olvasunk és hal-
lunk. Aztán megkezdődik a háboru,
amelyről senki se tudja, meddig tarthat,
kit sodor be magával, milyen fölfordulá-
sokat fog okozni, hogy lesz-e egyáltalán
és kinek lesz belőle haszna. Mindez jön,

jön, a végzet következetességével, mintha
az egész háborunak csakugyan nem lenne
más oka, minthogy a világbéke kétségbe-
esett harcossai kudarcának teljességét
lássa abban, hogy a huszadik században,
művelt Európában is lehet háboru, kul-
turát és civilizációt pusztító vérengzés.

Gazdasági népoktatás fejlesztése.

— okt. 16.

Manapság sokkal nehezebb a kisgazda
megélhetése, mint a régi jóidőben. A
százféle teher alatt gyakorta meginog, de
szívós, életerős szervezete bírja a munkát
és az anyaföldhöz szeretettel ragaszkodik
amíg annak jövedelméből családját tisz-
tességesen el tudja tartani.

Az okos agrárpolitika azon fárado-
zik, hogy a föld népét megmentse a vég-
pusztulástól. A tényezők egész sorozatá-
val akarják ezt megvalósítani, de kétség-
telenül a leghelyesebb irány az, ha min-
denek előtt megtanítjuk a kisgazdát két
kalászt termelni ott, ahol eddigelé csak
egy termett.

De másrészt panaszként kell halla-
nunk, hogy módos gazdák gyermekei nem
találnak oly iskolát, melyben nagyobb
anyagi megerőltetés nélkül, leendő hiva-
tásuknak megfelelő gazdasági szakisme-
retet biztosítanak. S eléggé méltányos,
mert demokratikus szempontból a je-
lemig vajmi kevés tétetett és mindaddig,
míg racionális intézkedések nem tétetnek,
a kezdet nehézségeivel kell küzdeni.

Mert nem elégséges a nyugati gazda-
sági intelligenciát papíron hirdetni és
általános gyógyszerek alkalmazását han-
goztatni, hanem a helyi viszonyoknak
megfelelő és bevált intézmények létesíté-
sére a fősulyt fektetni. S az első sorban
agrár vidéknek nyugati gazdasági intel-
ligenciával rendelkező kisgazda-közönse-
get nevelni. Akiknek nagy százaléka a
jövőben mer: bérelni, tervezkedni, ter-
jeszkedni stb.

Az alap megvan faji tulajdonunkban,
talán jobban mint Európa bármely népé-
nél, csak születésétől fogva kell helyesen
nevelni, faji hibáit lefaragni és erejéit
öregbiteni.

Erre az új népoktatási javaslat alap-
ján nagyrészen az „önálló gazdasági
népiskolák” vannak hivatva, melyek kö-
zül már 81 iskola az ország különböző ré-
szein, jobbára módosabb községekben már
meg is kezdték működésüket. Ily irányu
iskolák részére a tanerőket jelenleg a ko-
máromi állami gazdasági szaktanítóképző-
intézetben képesítetnek.

A külön szaktanítás gazdasági is-
métlőiskola szervezése oly községekben
kívánatos, a) melynek messzeterjedő, nagy
határa van és ennél fogva lakosai általán-
ban gazdálkodással foglalkoznak; b) hol
a község önjeléből nagyobb 15—20 kat.
hold gyakorló területet képes a gyakorlati
tanítás céljaira adni és azt a gazdasági
oktatás céljainak megfelelően fel tudja
szerezni; c) hol a gazdasági ismétlő isko-
lára utalt mindkét nembeli tankötelesek
száma legalább 120-at meghaladja; d) hol

a gyakorlati területet szükséges tanterem-
mel és gazdasági célra szükséges épüle-
tekkel el tudja látni.

Látszólag teher a községnek, holott
idővel még jövedelmi forrása, mert a
tisztá jövedelem 80%-a a község, illetve
iskolafentartó tulajdonába megy át.

A szakerők alkalmazásáról pedig az
állam gondoskodik.

Ily alapon általánosítva a gazdasági
szakismereteket, nyomában következnek
az a gazdasági felvirágzás, amit ma a
nyugati államoknál láthatunk.

Berndl Sándor
gazd. szaktanító.

Torontálvármegye virilistái.

A legtöbb adót fizetők névjegyzéke.

(Folytatás.)

Nagybecskerek, okt. 16.

*Dr. Dukesz József fogorvos, Nagy-
becskerek, 4003 kor. 42 fill. (Orvosi okl.)

Probst István nagybirt., Torontálszé-
csány, 3967 kor. 73 fill.

*Dr. Pollák Győző ügyvéd, Nagybees-
kerek, 3838 kor. 10 fill. (Ügyvédi okl.)

Moesonyi Antal nagybirtokos, Bules,
3801 kor. 32 fill.

Solymos Elemér nagybirtokos, Török-
beese, 3712 kor. 89 fill.

Rónay Aladár nagybirtokos, Kiszom-
bor, 3706 kor. 82 fill.

Pollákovits Mátyás bérlő, Rudna, 3485
kor. 08 fill.

Bayer Alajos nagybirt., Boesár, 3395
kor. 99 fill.

*Pap Ernő nagybirtokos, Alsóelemér,
3260 kor. 96 fill. (Gazd. okl.)

Br. Kussevich Emil nagybirt., Köese,
3229 kor. 76 fill.

*Dr. Pap Géza orszgy. képvis. Alsóele-
mér, 3151 kor. 56 fill. (Ügyvédi okl.)

Glavas Mihály nagybirtokos, Araes,
3111 kor. 98 fill.

Budisin Gávra nagybirtokos, Nagy-
kikinda, 3043 kor. 21 fill.

Jagodics Bogumil nagybirt., Ólécz,
3011 kor. 34 fill.

*Ifj. Bobor Gyula földbirtokos, Nagy-
becskerek, 2905 kor. 84 fill. (Gazd. okl.)

Bezuk Lajos földbirtokos, Zsombolya,
2896 kor. 95 fill.

Lichtenegger Gyula földbirtokos, Sze-
ged, 2896 kor. 58 fill.

József főherceg, Budapest, 2831 kor.
82 fill.

Weiler Rezső földbirtokos, Valkány,
2785 kor. 36 fill.

Bibity Pál földbirtokos, Melenceze,
2772 kor. 64 fill.

Budisin Nika földbirtokos, Nagyki-
kinda, 2732 kor. 06 fill.

Wosching J. György földbirtokos,
Zichyfalva, 2682 kor. 41 fill.

Bezuk István bérlő, Györgyháza, 2611
kor. 60 fill.

Dauerbach György bérlő, Temesvár,
2571 kor. 80 fill.

Kasztory János földbirtokos, Nagy-
kikinda, 2555 kor. 62 fill.

Korek János tkpt. igazg., Ócsanád,
2532 kor. 15 fill.

Eredeti Sack-féle ekék

Gyári árakban kaphatók:

1067 - x.18

Braun Árminnál Nagybecskerekben és fiókjánál Pancsován.

Allandóan raktáron: Kétvasu eke, gyári jel: Z. H. G. R. és Z. H. G. R. B. Háromvasu eke, gyári jel: E. H. 3.

Varagyanin Gyurica földbirtokos, Nagykikinda, 2503 kor. 07 fill.
Weiszhut Lajos ügyvéd, Wien, 2491 kor. 92 fill.
Kerényi Vilmos földbirtokos, Szarvas 2480 kor. 29 fill.
Dr. Billitz Béla ügyvéd, Nagybecskerek, 2463 kor. 96 fill.
Hübsch Bernát cukorgyári igazgató, Nagybecskerek, 2430 kor. — fill.
Winter Fülöp bérlő, Partos, 2403 kor. 56 fill.
Kovács Béla bérlő, Fény, 2344 kor. 89 fill.
Botka Lajos magánzó, Budapest, 2294 kor. 76 fill.
Aulenbach Jakab bérlő, Széphegy, 2245 kor. 57 fill.
Milivojevsev Géna földbirtokos, Nagyzsény, 2245 kor. 13 fill.
Schulpe Alfonz földbirtokos, Törökkanizsa, 2204 kor. 22 fill.
Schulpe Vilmos földbirtokos, Törökkanizsa, 2204 kor. 22 fill.
*Weisz Izidor nagykereskedő, Nagybecskerek, 2167 kor. 28 fill. (Ip. kam. tag.)
Wagner Mátyás földbirtokos, Zichyfalva, 2163 kor. 92 fill.
Mucsalov Iván földbirtokos, Temesvár, 2162 kor. 24 fill.
Rosenberg Arnold bérlő, Partos, 2145 kor. 25 fill.
Dimitrievics Gyurka földbirtokos, Nagybecskerek, 2103 kor. 70 fill.
Braun Manó bankár, Nagykikinda, 2101 kor. 69 fill.
Orsó Gáspár k. jegyző, Bégaszentgyörgy, 2094 kor. 35 fill.
Eibenschütz Zsigmond bérlő Györgyháza, 2082 kor. 82 fill.
Ityurup Nika földbirtokos, Melenceze, 2076 kor. 42 fill.
Heckler Gyula földbirtokos, Kőese, 2057 kor. 77 fill.
Bogdán Márkó kereskedő, Nagykikinda, 2031 kor. 36 fill.
Birg Konrád földbirtokos, Györgyháza, 2027 kor. 41 fill.
Hirschl Samu kereskedő, Tsztmiklós, 1987 kor. 34 fill.
Novakov Lyubkó földbirtokos, Mokrin, 1987 kor. 31 fill.
Bauer Mihály földbirtokos, Garabos, 1973 kor. 27 fill.
Ivanovits Alexa földbirtokos, Nagykikinda, 1958 kor. 70 fill.
Vinczehidy Izsó tkpt. igazg., Nagykikinda, 1956 kor. 02 fill.
Biacsi Pál földbirtokos, Magyarcserepye, 1949 kor. 72 fill.
Lőw Sándor kereskedő, Nagykikinda, 1947 kor. 40 fill.
Hirschl Hermann kereskedő, Tsztmiklós, 1944 kor. 11 fill.
*Dr. Brájjer Lajos lapszerkesztő, Fiume, 1943 kor. 38 fill. ((Áll. tud. okl.)
Gyertyánffy Andor földbirtokos, Győr, 1922 kor. 93 fill.
Blaskovich Mihály földbirtokos, Versecz, 1911 kor. 74 fill.
Kurländer Imre fakereskedő, Nagybecskerek, 1910 kor. 03 fill.
*Dr. Kikindai Győző kir. közjegyző, Nagykikinda, 1894 kor. 08 fill. (Ügyvédi okl.)
Ilijevits Lyubomir földbirtokos, Cserépalja, 1878 kor. 16 fill.
Ekkert Gyula földbirtokos, Péterréve, 1855 kor. 63 fill.
Haidegger Ödön magánzó, Nagybecskerek, 1852 kor. 40 fill.
Pirosi Szláv János kir. közjegyző, Ujvidék, 1841 kor. 63 fill.
Tellecsky József földbirtokos, Nagykikinda, 1837 kor. 77 fill.
Maly Miklós földbirtokos, Zichyfalva, 1825 kor. 71 fill.
Schwarz Dávid kereskedő, Nagykikinda, 1816 kor. 80 fill.
Gencsy Gyula háztulajdonos, Nagykikinda, 1808 kor. 67 fill.
Sierbán János min. tanácsos, Budapest, 1802 kor. 36 fill.
Scharff Alajos földbirtokos, Budapest, 1800 kor. 06 fill.
Budisin Milán földbirtokos, Nagykikinda, 1762 kor. 94 fill.
*Dr. Pap Dezső földbirtokos, Alsóelemér, 1761 kor. 36 fill. (Jogtud. okl.)
Tenner Ignác kereskedő, Billéd, 1758 kor. 06 fill.
Somló Jakab bérlő, Dóez, 1743 kor. 27 fill.

(Folytatjuk.)

HIREK.

— **Tanácsülés.** Ma délután 4 órakor a városházán dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével tanácsülés volt, amelyen kisebb városi ügyeket intéztek el. Utána pedig a városi villamvilágítási bizottság tartott ülést szintén a polgármester elnöklésével.

— **Iparengedélyek.** A legutóbb tartott városi iparhatósági ülésen Keller János tűzifavágásra és kukoricamorzsolásra és Szecsődy István fehérneműtisztító és gyűjtőtelepre kapott iparengedélyt.

— **Kinevezés.** A m. kir. igazságügy-miniszter Nussbaum Imre zsombolyai járásbírói díjnokot a billédi kir. járásbíróshoz irnokká nevezte ki.

— **Bucsuzó tanfelügyelő.** Temesvárról írják lapunknak: Temesvármegye e hó 14-iki közigazgatási bizottsági ülésén, ugyszintén Temesvár városa közigazgatási bizottságának szintén tegnap tartott ülésén Joanovich Sándor főispán meleg szavakkal vett bucsut úgy a maga, mint a bizottság nevében a Temesmegyéből Veszprémmegyébe helyezett királyi tanfelügyelőtől, dr. Vértessy Gyulától, az ismert nevű írótól, aki mint a főispán hangsúlyozta, ambiciózus munkájával, intelligenciájával, tudásával s tapintatos modorával a vármegye s város elismerését vívta ki. A bizottsági tagok a főispán bucsuzató szavait elismeréssel honorálták s a maguk részéről is melegen bucsuztak el a távozó tanfelügyelőtől.

— **Barbárkori temető Nagybecskerek határában.** A központi főszolgabíró az ármentesítő társulat igazgatósága útján tudomást szerzett arról, hogy a most folyó töltési munkálatok alkalmával a kubikosok Felsőmuzslyával szemben sok emberi csontot ásának ki. Miután e fölött nem akart egyszerűen átsiklani, szükségesnek találta a helyszínét alaposan átvizsgáltatni és felkérte Alexich Bogolyub vármegyei főlevéltárost, hogy ránduljon ki a helyszínére és vizsgálja meg a kiásott csontokat. A főlevéltáros erre nyomban kiment és a kiásottakból megállapította, hogy egy barbárkori temető szelét bolygatták fel a munkások. A temetőnek kijelölése után hozzáfogott az ásatáshoz és három sirt bontott fel. A sírok 150—180 cm. mélyek voltak és bennük sirbőgréket, nyakéket bronzfibulákat, szíjkapcsokat, fülbevalókat, orsógombokat, halónehezéket és egy késpengét talált. A nyakékek színes üvegyöngyökből, csontokból, csiszolt gránátokból és terra sigillatából készültek. A talált tárgyakat behozták a vármegyeházára s ideiglenesen itt őrzik, míg a létesítendő muzeumban elhelyezhetik. A főszolgabíró közbenjárása folytán az ármentesítő társulat igazgatósága és a vállalkozó megígérték, hogy a főlevéltárost a további ásatásokban támogatni fogják.

— **Fényes Samu második előadása.** Fényes Samu dr. az Uttörő-társaság igazgatója október hó 20-ikán, vasárnap délután 5 órakor tartja második előadását a Korona-szálloda nagytermében „A világ keletkezéséről”.

— **Bucsuestély.** Magyarcserepyéről írják: A magyarcserepyei polg. önkéntes tűzoltótestület f. hó 12-ikén a Remzings Henrik vendéglőjében a katonasághoz besorozott s tényleges szolgálatra bevonuló bajtársak tiszteletére bucsuünnepélyt tartott, ahol ifj. Boroevics Jenő testületi szak. par. mondott ezekhez a testület nevében megható bucsubeszédet. Ugyanez alkalommal ifj. Boroevics Jenő testületi szak. parancsnok a Budapesten építendő „Országos Tűzoltó Otthon” javára gyűjtést tartott és 29 kor. 10 fillér folyt be, melyet az Országos Tűzoltó Szövetséghez juttattak.

— **Életmentő zsebtűkőr.** Pancsováról írják: Tkazyk Vladiszláv galíciai lakost felesége, sz. Cseikovitz Ella már hónapokkal ezelőtt elhagyta és Pancsovára jött anyjához. A férj a napokban eljött Pancsovára és kérte az asszonyt, hogy térjen hozzá vissza, azonban az anyja

nem engedte. Másnap délelőtt ismét megjelent a férj az asszonynál, de mivel az visszatérni nem akart, Szerb-u. 26. sz. a. az udvaron forgópisztolyal kétszer szívenlőtte magát. A golyó azonban nem hatolt a szívébe, mert a zsebében volt tükrös visszatartotta s így az ijedtségen kívül más baja nem esett.

— **Halálos esés.** Mint Kisszentmiklósról jelentik, Finszter Frigyesné, egy földműves harminchárom éves felesége látogatóban volt Illin Antalnéval. Este felé haza akart menni, elbucszott szomszédjától s kilépett az ajtón. A szerencsétlen asszony azonban nem vette észre az ajtó melletti pincelejárót, amely véletlenül nyitva volt. Finszterné oly szerencsétlenül bukkott a pincelejárókra, hogy szörnyethalt.

Színház, irodalom.

Heti műsor:

Oktober 16. szerda: János vitéz.
Oktober 17. csütörtök: Erős láncok. (Ujdonság).
Oktober 18. péntek: Sulamith.
Oktober 19. szombat. Csókszanatorium. (Ujdonság).
Oktober 20. vasárnap d. u.: Náni, este Csókszanatorium.

** **Molière-este a színházban.** Ritka szép színházi estében volt része tegnap a nagybecskereki közönségnek. A délvidéki szintársulat igazgatója ugynevezett klasszikus estét rendezett tegnap, amelyen bemutatta Molière egyik pompás szatirikus vigjátékát, a „Les précieuses ridicules“-t, amelyet nálunk „A kényeskedők“ címen ismernek. A darab, amelyben Molière a majmolókat, utánzókat s korának félszégeit figurázza ki, harmadfélzázados kora dacára ma is frissen hatott s a közönség nagy tetszéssel, élénk figyelemmel és derűltséggel kísérte. A Molière-darabot lapunk szerkesztője, Somfai János vezette be Molière-t és a Kényeskedőket ismertető rövid előadással, amelyet a közönség szintén figyelemmel és tetszéssel fogadott. Külön kell azonban méltatnunk az előadást. A társulat tagjai olyan magas színvonalu játékot nyújtottak, hogy akik a darabnak a Nemzeti Színházban való előadását látták, konstatalhatják, hogy a becskereki szinpadon Mezey társulatának tagjai semmiben sem maradtak tegnap egy Nemzeti Színházi előadás mögött. A kényeskedő nők szerepében Károlyi Ibolyka és Kerényi Irén olyan gondos, finom s minden ízében jellemző alakítást nyújtottak, amely tökéletes művészi színvonalon állott. Mascarille szerepében, amelyet annakidején még maga Molière is játszott, B. Czobor Gyula valóságos remekelt. Bizonyára maga Molière sem képzelhette el jobban Mascarille alakját, mint ahogy Czobor megjátszotta, ahogy beszédével, hangjával, mozdulataival és mimikájával megrajzolta. B. Czobor Gyula tökéletesen személyesítette meg azt a maró szatírát, amelyet Molière Mascarille alakjába öntött s valóban gratulálhatunk Czobornak művészi alakításaiért. A többi szereplők közül Ungvári Miklós az ő ismert művészi képességeivel szintén tökéletesen játszotta meg Gorgibust, de éppen úgy teljes egészet nyújtottak Tóth József, Buda Dénes, Boross Miklós, Ligeti Angela, Halmái Sándor és Szegedi Ella.

A Molière vigjátékot egy másik modern klasszikus darab követte: Rostand „Regényesek“ című vigjátéka s ez is tökéletes előadásban ment. A szereplők pompásan tolmácsolták Rostand színes, de nehéz verses beszédét és kifejezésre juttatták nyelvének szépségeit. Silvette

szerepében Károlyi Ibolyka briliánsan rajzolta meg a regényes hajlamu leánykát s hasonlóképpen B. Czobor Gyula Percinet alakját. Itt is mind a ketten művészi tökélyvel játszottak. Kifőnően színes humorral játszott a Halmai Sándor Straforelt s hasonlóképpen kitűnően játszottak: Ungvári Miklós és Miskolczy Péter s a telt ház közönsége sokszor fölzugó zajos tapsokkal honorálta az előadók kiváló játékát.

Sport.

× **Nagy évszázó atletikai és football-verseny Nagybecskerekén.** A Nagybecskereki Sport Club által f. hó 6-ikára kiírt atletikai és footballversenyt a rossz időjárás miatt e hó 20-ikán tartják meg. A verseny, — a nevezések nagy számából már előre következtetve, — fényesen sikerültnek ígérkezik. Az atletikai verseny délután 2 órakor veszi kezdetét a következő számokkal: 1. 100, 200 yardos síkfutás. 2. Negyed és fél angol mértföldes futás. 3. Súlydobás. 4. Diszkoszvetés. 5. magas-, távol- és rudugrás. Délután fél 4 órakor football-mérkőzés a Nagybecskereki Sport Club és a pancsovai „Glória” Sport Club válogatott csapata között. Az atletikai mérkőzésre szóló érme Grünbaum Vilmos kirakatában megtekinthető. Belépődíjak: Fentartott hely 2 K, ülőhely 1 kor., állóhely 50 fill., diákjegy 30 fill. Jegyek előre válthatók Mangold Lipót, Wehner György és Salamon Samunál.

TÁVIRATOK.

A balkáni háboru.

Az általános balkáni háboru előtt. — Az összes diplomáciai összeköttetések megszakadtak. — Monarchiánk a szandzsákban. — A török-montenegrói harcok. — A tőzsdéről.

Budapest, okt. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Balkánról érkezett mai jelentések szerint az általános balkáni háboru immár közvetlen küszöbön áll. Valamennyi balkán-állam diplomáciai összeköttetése megszakadt Törökországgal s az államok követői mindenünne kölcsönösen elutaztak, ami most már az általános háboru kitörését jelenti. Ma még csak a török-montenegrói határon villognak az apró tüzek, holnapra azonban már lángba borul az egész Balkán.

Mai jelentéseink az alábbiak:

Az általános háboru előtt. — Az összes diplomáciai összeköttetések megszakadtak.

Budapest, okt. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Valamennyi mai jelentés egybehangzóan konstatálja, hogy a balkáni népek közvetlenül az általános háboru előtt állanak és holnap az összes államok részéről megtörténik a hadüzenet.

Budapest, okt. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Belgrádból sürgönyzik, a török kormány visszahívta ottani követét, aki tegnap már el is utazott Belgrádból.

Budapest, okt. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szófiából sürgönyzik, Törökország és a balkáni államok között a diplomáciai összeköttetés a ma nappal megszakadt.

Egy másik szófiái távirat jelenti, hogy Törökország szófiái követe a bolgár kormánytól tegnap elkérte utlevelét. Ugyancsak ma utazik el Konstantinápolyból is a bolgár követ.

Budapest, okt. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Athénből sürgönyzik, a török és a görög kormány kölcsönösen visszahívták követeiket.

Budapest, okt. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szalonikiból sürgönyzik, az ottani szerb főkonzul ma levétette a konzulátus épületéről a szerb cimert és estére elutazik Szalonikiból.

Monarchiánk a szandzsákban.

Budapest, okt. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Egy berlini távirat arról ad hírt, hogy monarchiánk néhány nap mulva bevonul a szandzsákba. A berlini távirat szerint, erre vonatkozólag már meg is történt a megállapodás monarchiánk és Törökország között.

A török-montenegrói harcok.

Budapest, okt. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Podgoricából sürgönyzik, a Skutari előtti utolsó megerősített hely, a Kuni erőd tegnap megadta magát a montenegróiaknak.

Konstantinápolyi jelentések szerint viszont az egész vonalon erősen folyik a harc a montenegrói és török csapatok között és a montenegróiaknak nem sikerült semmi eredményt elérni.

Egyéb hírek.

Budapest, okt. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, a török kormány a balkán-államok jegyzékére nem válaszol, ellenben a nagyhatalmak követői útján felszólítja a balkáni államokat, hogy 24 óra alatt adjanak elégtételt azért a sértő hangért, amelylyel jegyzékeikben Törökországot inzultálták.

Budapest, okt. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szófiából sürgönyzik, a szófiái lapok különkiadásban közlik, hogy 500 magyar önkéntes vonul a balkáni harctérre, hogy Törökország mellett küzdjön. A hír Szófiában nagy izgalmat keltett.

Budapest, okt. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Athénből jelentik, tegnap a székesgyházban ünnepi mise volt mely alkalommal a görög király fia felvették az urvacsorát és délután elutaztak a harctérre.

Budapest, okt. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Belgrádból sürgönyzik, hogy a szerb hadsereg főparancsnoka, Putnik tábornok ma a harctérre utazott. Holnap megtörténik a hadüzenet s a kormány ma már nyomdába adta azt a proklamációt, amelyet a hadüzenet alkalmából a néphez intéz.

Budapest, okt. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Békésgyuláról jelentik, a szófiái bolgár hitelbank igazgatója most ott tartózkodik s összevásárolta a gyulai eszmadiaiktól az összes készen levő eszmadikat, mintegy kétezer párt. Egyben kötést csinált ugyancsak az összes eszmadiaikkal 10000 pár eszmadia szállítására, úgy, hogy hetenkint 1500 párt kell szállítani az iparosoknak.

A helyzet a tőzsdén.

Budapest, okt. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az értéktőzsdén az irányzat ma az olasz-török békekötés hírére erősen megszilárdult, az összes vezetőértékek nagymértékben emelkedtek. A déli zárlatkor az árfolyamok a következők voltak: Magyar Hitel 798, Osztrák Hitel 614, Koronajáradék 83.40, Jelzálog Hitelbank 418, Leszámitoló Bank 518, Hazai Bank 287, Magyar Bank 558, Salgótarjáni 722, Rimamurányi 726, Közuti vasut 656, Villamos vasut 381.

A delegáció záróülése.

Budapest, okt. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a magyar és az osztrák delegáció ma délelőtt tartotta záró ülését. Délután lesznek az egyeztető ülések, 5 órakor pedig minisztertanács lesz.

Az új koalíció.

Budapest, okt. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Népszava ma tömör rövidséggel alávalóságnak nevezi a koalíciós kormánynak azt az eljárását, hogy annakidején az általános és egyenlő választójog alapján vállalt kormányzást és ezt a program-pontot már Budapestre utaztatásban a vasuti kupéban sutba dobta. Ime, ilyen hangon társalognak egymással az új koalíció csoportjai. Az ország minden esetre kíváncsi lehet rá, hogy a legközelebbi népgyűlésben Apponyi, Zichy Aladár, Mezössy, Désy az alávalósnak nevezett kormány tagjai együttesen fognak-e megjelenni a központi sajtóorgánium cikkeit és magatartását meghatározó szocialista-vezérekkel.

Az olasz-török békekötés.

Budapest, okt. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Rómából sürgönyzik, az olasz-török békeszerződést előzetesen aláírták. A szerződést az államok meghatalmazottai a napokban írják alá véglegesen Lausannében. A szerződés szerint a szultán Tripoliszt és Kireneikát független államoknak deklarálja s ugyanakkor az olasz király kimondja az annekszió érvényességét a két államra. Törökország visszahívja Lybiából hadseregét, Olaszország pedig visszaadja Törökországnak az aegéi tengeren elfoglalt szigeteket. Olaszország továbbá elismeri Tripoliszban és Kireneikában a szultán szuverenitását egyházi tekintetben s azonkívül nagy kárpótlást fizet.

A várnai mandátum.

Budapest, okt. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Haydin Imre munkapárti képviselő halálával megüresedett várnai kerületben ma volt a választás, amely alkalommal Petrács Károly munkapárti jelöltet egyhangulag megválasztották.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (októberre)	11.24
Buza (áprilisra)	12.08
Rozs (októberre)	10.30
Rozs (áprilisra)	10.64
Zab (októberre)	11.85
Zab áprilisra)	11.53
Tengeri (májusra)	8.08

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Fotografiai cikkek

Lumiére, Imperial, Smart lemezek, különféle levelezőlapok és papírok, aranyfürdő és fixirfürdők.

Metol, Hydrochinon s egyéb vegyszerek.

Fixiró kilónként 60 fillér.

100 db celloidin levelezőlap 4 kor.

Cartonok, keretek, stativok, veres lámpák, fürdőtálak, másolókeretek, filmek, ragasztók s egyéb szükségelt kellékek jutányosan kaphatók.

Postai és telefon megrendelések pontosan effectuálatnak.

Kovács Sándor drogériája
Nagybecskerek.

Telefonsz. 43. 1175-11.11. Telefonsz. 44

Jutányos áron eladó
az Uri-utcában levő
270/17. sz. ház.
Bővebbet ugyanott a háztulajdonosnál.
1148-145

A Temesvári Gyufagyár

vásárol azonnali szállításra
a legjobb áron

rezgő nyárfa, fekete nyárfa
és kanadai nyárfatörzseket.

Átvétel: Szállító állomáson
waggonba rakva.

1182 22

Egy kis egy éves
fehér
rattler kutya
kapható
Tököli-utca 2865. hsz. a.
1187-31

Órajavitások három évi jótállás mellett

Van szerencsém a n. é. közön-
ség szives tudomására adni, hogy
helyben a Hunyadi-utcában 22 év
óta fennálló Grünzweig H. cég ék-
szer üzletét megvettem és azt

Grünzweig H. utóda
Schwáb Albert
törv. bej. cég alatt tovább vezetem.

Dus raktárt tartok mindenféle ék-
szerek és órákban a legegyszerűbb-
től a legfinomabb kivitelig.

Olcsó árak! Pontos kiszolgálás!

A n. é. közönég szives pártfogását
kérve kiváló tisztelettel

Grünzweig H. utóda
SCHWÁB ALBERT,
órák és ékszerész NAGYBECSKEREK.

Órajavitások három évi jótállás mellett
905-30.23

Ismét megnyilt az Enyveshát

régi helyén, a Közgazdasági bank épüle-
tében, Daun vaskereskedésével szemben.

12 drb kiskép . . . 70 fillér.
12 drb térdkép . . . 120 fillér.
6 drb levelezőlap 150 fillér.
6 drb vizitkép . . . 170 fillér.

Mivel a fényképezés villanyvilágítás
mellett történik, felvételek ugy este,
mint borult időben eszközöltek.

A képek harmadnap átvehetők.

1164-20.5

Vegyen a fiának egy

kötött öltönyt!

elegáns tartós és higienikus.

!! Aki egyszer próbálta, többé mást nem vesz. !!

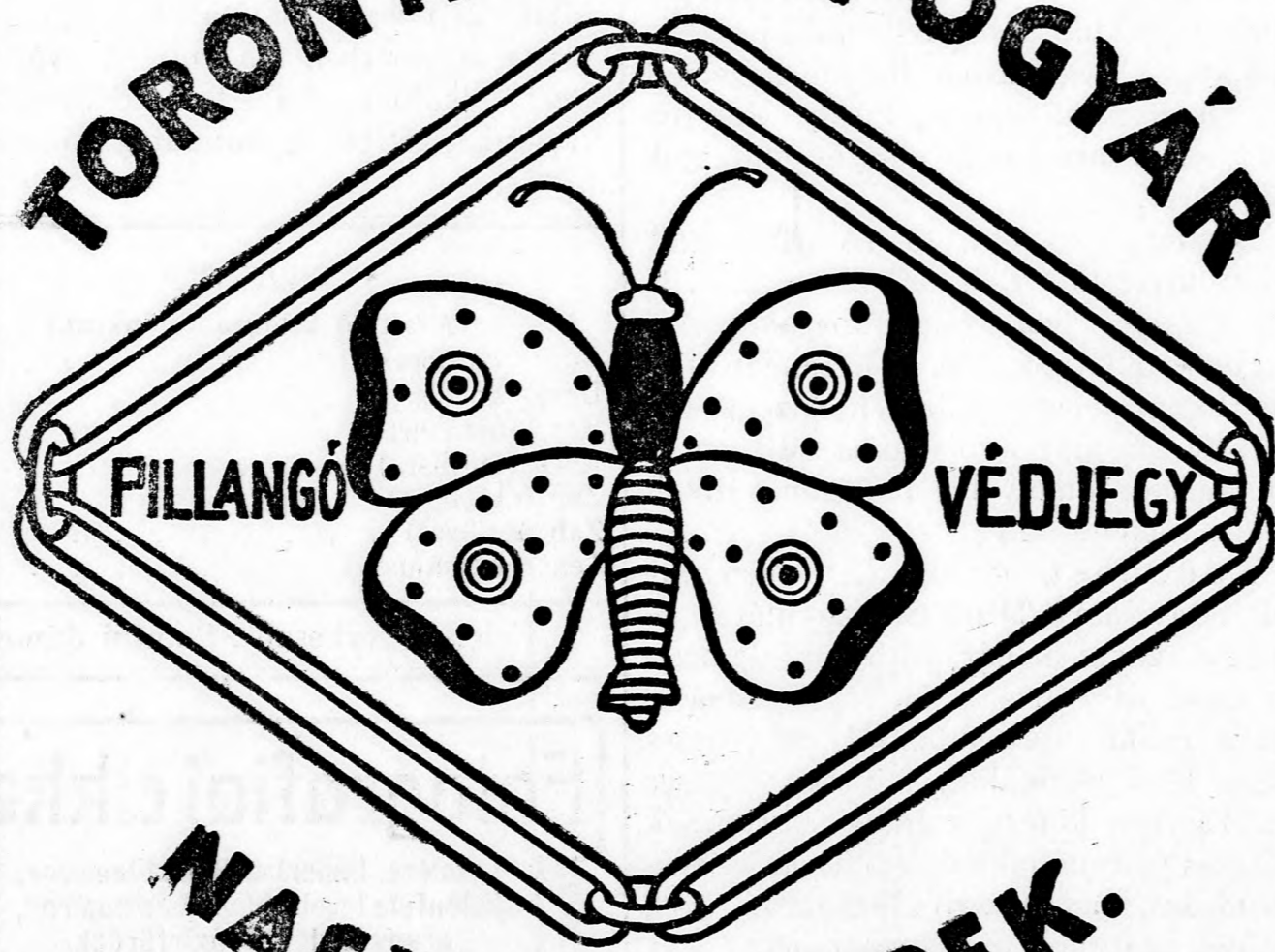
Ugyisintén fiu **Sweater** mindenféle szín-
és leány és nagyságban.

35-48.27

Wehner György

férfi és női divatáru cég, Nagybecskerek.

TORONTÁLI CIPŐGYÁR

Külön cipőosztály!

Mindenféle férfi-, női-, fiu- és leánycipők.
Galoschni (sárcipők).

932-4318

Torontáli strapa-cipők.

**Mindszentek
ünnepére**

ajánljuk a legszebb
sirkoszoruinkat

Az őszi divathoz
gyönyörű ruhadiszeinket
gombokat
csipkegallérokat.

**Benó
Testvérek**

ezelőtt Kokits A. F.
rövidáru, cipő és játékszeráru
üzlete

Nagybecskerek

Telefon: 201. Alapítási év: 1870.